

GEMEENTE BOEKEL

Nummer 2020 / 20

MEMO

Aan : Raads- en burgerleden

Van : College van B&W

Betreft: : Monitorrapportage Dorpsteam Boekel 2019 en gevolgen van het
Abonnementstarief Wmo

Datum : 16 april 2020

Geachte Raads- en Burgerleden,

Graag informeren wij u met deze memo over de ontwikkelingen in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit doen wij door u de 'Monitorrapportage Dorpsteam Boekel 2019' aan te bieden. Aan de hand hiervan gaan wij in op de gevolgen van de invoering van het Abonnementstarief Wmo voor de gemeente Boekel.

Inleiding

Elk jaar rapporteren we de trends en ontwikkelingen in het Dorpsteam Boekel. Het Dorpsteam Boekel was in 2019 het lokale uitvoeringsorgaan voor de wettelijke taken ten aanzien van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De monitorrapportage over het jaar 2019 voorziet in de behoefte aan lokale informatie over:

- hoeveel inwoners zich melden met een ondersteuningsvraag;
- welke vragen er binnen komen;
- wat de werkwijze is in het Dorpsteam;
- hoeveel 2e lijns Wmo-voorzieningen er uit staan;
- welke trends en ontwikkelingen we zien, etc.

In de Monitorrapportage 2019 is naast de inhoudelijke informatie, ook financiële informatie van de voorzieningen in beeld gebracht. In het jaar 2019 is het Abonnementstarief Wmo ingevoerd. Een wetswijziging die veel impact heeft gehad op het werk in het Dorpsteam en grote financiële gevolgen voor de gemeente Boekel laat zien. Door deze informatie samen te voegen, ontstaat er een betrouwbaar beeld.

Beoogd resultaat

U wordt geadviseerd kennis te nemen van de monitorrapportage welke als bijlage is toegevoegd. Door de inhoudelijke cijfers te combineren met de financiële cijfers, ontstaat er een realistisch beeld. Deze informatie is van belang voor alle betrokkenen om gevolgen voor de uitvoering, aansturing en financiën te overzien en speerpunten voor de toekomst te benoemen.

Toelichting: gevolgen Abonnementstarief Wmo groot

De belangrijkste ontwikkeling in 2019 was de landelijke invoering van het Abonnementstarief Wmo per 1-1-2019. Het abonnementstarief houdt in dat alle cliënten die gebruik maken van Wmo-voorzieningen voortaan een vaste bijdrage van € 17,50 betalen per vier weken (of niets - wanneer één van de partners jonger is dan de pensioengerechtigde leeftijd). Deze bijdrage is daarmee onafhankelijk geworden van zorggebruik, inkomen en vermogen. In bijgaande rapportage zien we de gevolgen van het abonnementstarief voor de gemeente Boekel:

- a. We zien een stijgend aantal meldingen (hulpvragen) in het Dorpsteam Boekel: 8%.
- b. Er wordt een hoger beroep gedaan op tweedelijns voorzieningen Wmo. We zien een explosieve stijging van het aantal Wmo-aanvragen met maar liefst 25%. Met name de aanvragen voor huishoudelijke verzorging, individuele vervoersvoorzieningen en roerende woonvoorzieningen stijgen flink. Dit vraagt extra capaciteit en vertaalt zich in hogere uitvoeringskosten en langere doorlooptijden.
- c. We zien een nieuwe groep inwoners die voorheen geen beroep deden op de Wmo. De Wmo-doelgroep wordt daardoor groter en jonger. Mensen met meer inkomen en vermogen stromen in. Het aantal unieke cliënten met een Wmo-voorziening neemt daardoor toe.
- d. Het aantal uitstaande voorzieningen nam toe: met 13% naar 757 uitstaande voorzieningen per 01-01-2020.
- e. We zien een totale kostenstijging bij de voorzieningen Wmo van maar liefst € 274.352 ten opzichte van het jaar 2018. Dat is een stijging van 23%. Dit is nog exclusief uitvoeringskosten en exclusief de inkomsten die gedaald zijn voor de gemeente Boekel. Een groot deel van deze kostenstijging is toe te schrijven aan het abonnementstarief. Een ander deel is toe te schrijven aan een nieuwe hulpmiddelencontract (30-35% op deze voorzieningen) en ongeveer 5% aan maatschappelijke ontwikkelingen zoals de vergrijzing, ambulantisering en extramuralisering van zorg.
- f. Het abonnementstarief doorkruist het gemeentelijk eigen bijdrage-beleid van Boekel vastgesteld door de gemeenteraad: de gebruiker betaalt, de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, kanteling naar eigen kracht en medeverantwoordelijkheid.
- g. Voorheen maakten cliënten de afweging of zij de voorziening beter en goedkoper zelf kunnen regelen. Dit is veranderd naar 'je bent een dief van je eigen portemonnee als je niet bij de gemeente aanklopt'. We verwachten een afvlakking van de sterke stijgingen in 2019. De groep Wmo-cliënten blijft echter groter en jonger.
- h. We verwachten als gevolg van het abonnementstarief in het komende jaar arbeidstekorten bij onze contractpartners: trapliftenleveranciers, hulpmiddelenleveranciers, zorgaanbieders voor huishoudelijke verzorging. Dit kan leiden tot krapte op de arbeidsmarkt, tekorten in voorraden of bij toeleveranciers, leveringstops voor inwoners, of lange levertijden.
- i. We krijgen signalen dat door de grote vraag voor gemeentelijke voorzieningen, de verliezen op de particuliere markt – met doorgaans een hoger tarief – groot zijn. Dit zorgt voor financiële risico's bij leveranciers en zorgaanbieders.

Wat kunnen we doen?

1. Niet veel.

De groep Wmo-cliënten blijft groter en jonger. We kennen immers een compensatieplicht in de Wmo. Daarbij heeft de uitvoering – het Dorpsteam - geen juridische middelen (zoals voorheen inkomen en vermogen) om ondersteuning af te wijzen. We blijven onze inwoners aanspreken op eigen kracht, maar kunnen dit niet afdwingen. De kosten zullen daarom ongeveer op dit niveau blijven (gevolgen Corona-virus niet meegenomen).

2. Voldoende reserveren op basis van werkelijke cijfers.

Dat deden we al en dat zetten we voort. De werkelijke cijfers vormen de basis voor de bijstellingen in de Voorjaarsnota en de Begroting. Hierdoor worden we niet verrast door tekorten, maar blijven we in control.

3. Samenwerken om urgentie bij het Rijk aan te kaarten.

We proberen de cijfers van de gemeenten in de regio Brabant Noordoost-oost naast elkaar te leggen. Dit lukt overigens niet voor alle voorzieningen door systeemverschillen. De informatie die hier uit komt en het beeld dat we zien, vertalen we naar gevolgen voor de gemeenten én de markt (aanbieders/leveranciers). Doel is een brief namens de regio te schrijven gericht aan de VNG en het Ministerie van VWS: om onze zorgen te uiten, compensatie te krijgen voor de hoge kosten en gevolgen voor de markt en contracten onder de aandacht te brengen.

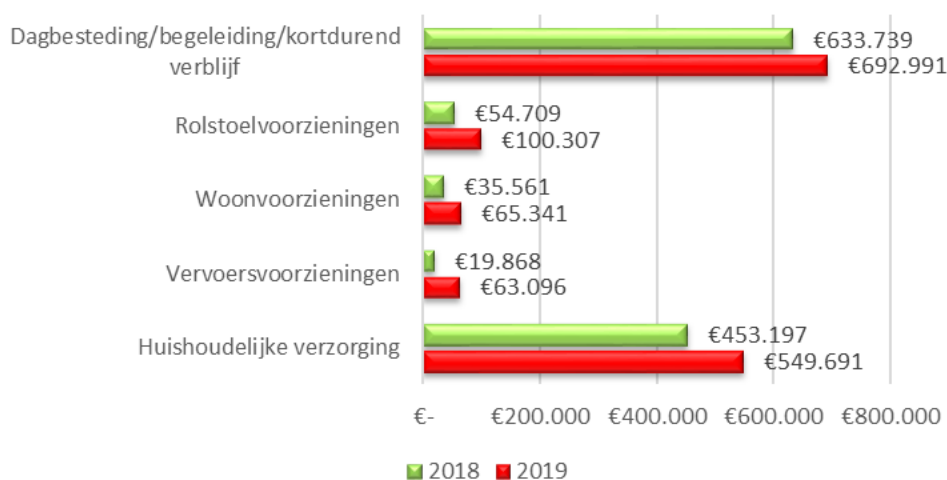
4. Voortouw nemen.

Als de exercitie in de regio te lang gaat duren, kan Boekel er voor kiezen eerder al een brief op te stellen en te vragen of regiogemeenten deze gezamenlijk willen versturen – dit kan het proces versnellen.

Financiële gevolgen en dekking

In de tabel zijn de financiële ontwikkelingen in beeld gebracht. Daarin is zichtbaar dat bij vrijwel alle Wmo-voorzieningen de kosten flink stijgen.

Financiële gevolgen abonnementstarief

Bij de rolstoel-, vervoers- en woonvoorzieningen moet aangetekend worden dat een deel van de kostenstijging toe te schrijven is aan een nieuwe aanbesteding/contract per 1 april 2019. Daarnaast is bij alle voorzieningen nog eens 5% kostenstijging toe te schrijven aan de extramuralisering/vergrijzing. Met aftrek van deze percentages zijn de financiële gevolgen van het abonnementstarief nog steeds groot voor de gemeente Boekel. Naar verwachting zelfs groter dan in de regiogemeenten. Het Dorpsteam vermoedt dat in de gemeente Boekel een groot aantal inwoners voorheen voldoende financiële draagkracht had om de voorziening zelf te bekostigen. Dat deze groep nu alsnog een beroep doet op de Wmo.

In de begroting 2020 rekening gehouden met deze kostenstijgingen.

In 2020 volgt een na-ijleffect: voor de voorzieningen van *nieuwe* cliënten in 2019, betalen we dan een heel jaar. Ook hier wordt in de voorjaarsnota 2020 rekening mee gehouden.

Communicatie

Deze rapportage en de toelichting is gedeeld met de medewerkers van het Dorpsteam Boekel en de Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Boekel.

Wij hopen u op deze wijze goed geïnformeerd te hebben en zullen in de regio samen optrekken om de gevolgen van het Abonnementstarief onder de aandacht te brengen van de VNG en het Ministerie van VWS.

Met vriendelijke groet,

College van B&W

Bijlage:

Monitorrapportage Dorpsteam Boekel over 2019: tellen en vertellen.